

31983L0477

24.9.1983

JURNALUL OFICIAL AL COMUNITĂȚILOR EUROPENE

L 263/25

DIRECTIVA CONSILIULUI
din 19 septembrie 1983
privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la azbest la locul de muncă (a doua
directivă specială în sensul articolului 8 din Directiva 80/1107/CEE)

(83/477/CEE)

CONSILIUL COMUNITĂȚILOR EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Economice Europene și, în special, articolul 100 al acestuia;

având în vedere propunerea Comisiei ⁽¹⁾;

având în vedere avizul Adunării parlamentare ⁽²⁾;

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social ⁽³⁾;

întrucât Rezoluția Consiliului din 29 iunie 1978 privind programul de acțiune al Comunităților Europene referitor la securitatea și sănătatea la locul de muncă ⁽⁴⁾ prevede elaborarea unor măsuri specifice armonizate referitoare la protecția lucrătorilor expuși la azbest;

întrucât Directiva 80/1107/CEE a Consiliului din 27 noiembrie 1980 privind protecția lucrătorilor împotriva riscurilor legate de expunerea la agenți chimici, fizici și biologici la locul de muncă ⁽⁵⁾

adoptă anumite dispoziții de care trebuie să se țină seama pentru protecția respectivă; întrucât această directivă prevede stabilirea, prin directive speciale, a valorilor limită și a cerințelor specifice pentru agenții enumerați în anexa I, care includ azbestul;

întrucât azbestul este un agent nociv care se găsește într-un număr mare de situații la locul de muncă; întrucât mulți lucrători sunt, prin urmare, expuși la un potențial risc pentru sănătate; întrucât crocidolitul este considerat un tip de azbest deosebit de periculos;

întrucât, deși cunoștințele științifice actuale nu permit stabilirea unui nivel sub care să nu mai existe riscuri pentru sănătate, o reducere a expunerii la azbest scade totuși riscul apariției maladiilor asociate azbestului; întrucât prezenta directivă include condiții minime care vor fi revizuite pe baza experienței acumulate și a realizărilor tehnologice din acest domeniu;

întrucât microscopia optică, deși nu permite identificarea celor mai mici fibre dăunătoare sănătății, este metoda actuală cea mai utilizată pentru măsurarea periodică a azbestului;

⁽¹⁾ JO C 262, 9.10.1980, p. 7 și
JO C 301, 18.11.1982, p. 6.

⁽²⁾ JO C 310, 30.11.1981, p. 43.

⁽³⁾ JO C 125, 17.5.1982, p. 155.

⁽⁴⁾ JO C 165, 11.7.1978, p. 1.

⁽⁵⁾ JO L 327, 3.12.1980, p. 8.

întrucât, prin urmare, măsurile preventive pentru protecția sănătății lucrătorilor expuși la azbest și obligația prevăzută pentru statele membre cu privire la supravegherea sănătății acestora sunt importante,

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

Articolul 1

(1) Prezenta directivă, care este a doua directivă specială în sensul articolului 8 din Directiva 80/1107/CEE, are ca obiect protecția lucrătorilor împotriva riscurilor pentru sănătatea lor, inclusiv prevenirea acestor riscuri, care decurg sau pot decurge ca urmare a expunerii la azbest la locul de muncă. Aceasta stabilește valorile limită și alte dispoziții speciale.

(2) Prezenta directivă nu se aplică:

- transportului maritim;
- transportului aerian.

(3) Prezenta directivă nu aduce atingere dreptului statelor membre de a aplica sau de a adopta acte cu putere de lege și acte administrative care să asigure o protecție mai mare lucrătorilor, în special cu privire la înlocuirea azbestului cu înlocuitori mai puțin periculoși.

Articolul 2

În sensul prezentei directive, termenul „azbest” desemnează următorii silicați fibroși:

- actinolit, nr. CAS 77536-66-4* ⁽¹⁾;
- azbest grünerit (amosit) nr. CAS 12172-73-5* ⁽¹⁾;
- antofilit, nr. CAS 77536-67-5* ⁽¹⁾;
- crisolit, nr. CAS 12001-29-5 ⁽¹⁾;
- crocidolit, nr. CAS 12001-28-4 ⁽¹⁾;
- tremolit, nr. CAS 77536-68-6* ⁽¹⁾.

Articolul 3

(1) Prezenta directivă se aplică activităților în care lucrătorii sunt sau pot fi expuși în timpul lucrului la praf provenit din azbest sau din materiale ce conțin azbest.

(2) Pentru orice activitate care poate să prezinte un risc de expunere la praf provenit din azbest sau din materiale care conțin azbest, acest risc trebuie evaluat într-un mod care să permită determinarea naturii și a gradului de expunere a lucrătorilor la praful provenit din azbest sau din materiale ce conțin azbest.

(3) În cazul în care evaluarea prevăzută la alineatul (2) indică o concentrație a fibrelor de azbest în aer la locul de muncă în lipsa oricărui echipament de protecție individuală este la un nivel, în funcție de alegerea fiecărui stat membru, măsurat sau calculat pentru un interval de timp de referință de opt ore:

- mai mic de 0,25 fibre/cm³ și/sau
- mai mic decât doza cumulată de 15,00 fibre-zile/cm³ pe o perioadă trei luni,

articolele 4, 7, 13, 14 alineatul (2), 15 și 16 nu se aplică.

(4) Evaluarea prevăzută la alineatul (2) face obiectul unei consultări a lucrătorilor și a reprezentanților acestora din întreprindere sau unitate și este revizuită, dacă există motive să se considere că este incorectă sau se produce o schimbare materială la locul de muncă.

Articolul 4

Sub rezerva articolului 3 alineatul (3), se adoptă următoarele măsuri:

1. activitățile menționate la articolul 3 alineatul (1) trebuie să facă obiectul unui sistem de notificare gestionat de către autoritatea competentă a statului membru;
2. angajatorul trebuie să prezinte notificarea autorității competente a statului membru, în conformitate cu actele cu putere de lege și cu actele administrative din dreptul intern. Această notificare trebuie să includă cel puțin o scurtă descriere a:
 - tipurilor și cantităților de azbest utilizate;
 - activităților și procedeele aplicate;
 - produselor fabricate;
3. lucrătorii și reprezentanții acestora din întreprindere sau unitate au acces la documentul care face obiectul notificării referitoare la propria lor întreprindere sau unitate, în conformitate cu legislațiile interne;
4. ori de câte ori intervine o schimbare importantă în utilizarea azbestului sau a materialelor ce conțin azbest, trebuie prezentată o nouă notificare.

Articolul 5

Trebuie interzisă aplicarea azbestului prin procedee de pulverizare.

Articolul 6

Pentru toate activitățile menționate la articolul 3 alineatul (1), expunerea lucrătorilor la praful provenit din azbest sau din materiale care conțin azbest la locul de muncă trebuie redusă până la un nivel cât se poate de mic și în orice caz sub valorile limită stabilite la articolul 8, în special prin următoarele măsuri, dacă este cazul:

1. cantitatea de azbest utilizată în fiecare caz trebuie să fie limitată la cantitatea cea mai mică posibilă;
2. numărul de lucrători expuși sau care ar putea fi expuși la praful provenit din azbest sau din materialele ce conțin azbest trebuie limitat la cea mai mică cifră posibilă;

⁽¹⁾ Numărul din registrul Chemical Abstract Service (CAS).

3. în principiu, procesele de muncă trebuie să fie astfel concepute încât să se evite eliberarea prafului de azbest în aer;

Dacă acest lucru nu este practic posibil, praful trebuie eliminat cât se poate de aproape de punctul în care este emis.

4. trebuie să fie posibilă curățirea și întreținerea periodică și eficientă a tuturor clădirilor, instalațiilor și echipamentelor implicate în prelucrarea sau tratarea azbestului;
5. depozitarea și transportul azbestului, ca materie primă, trebuie să se facă în ambalaje corespunzătoare, închise etanș;
6. deșeurile trebuie colectate și evacuate de la locul de muncă cât se poate de repede, în ambalaje corespunzătoare, închise etanș și prevăzute cu etichete care să indice conținutul de azbest. Această măsură nu se aplică activităților miniere.

Deșeurile prevăzute la alineatul precedent sunt apoi tratate în conformitate cu Directiva 78/319/CEE a Consiliului din 20 martie 1978 privind deșeurile toxice și periculoase ⁽¹⁾.

Articolul 7

Sub rezerva articolului 3 alineatul (3), se adoptă următoarele măsuri:

1. pentru a asigura respectarea valorilor limită stabilite la articolul 8, măsurarea conținutului de azbest în aer la locul de muncă se realizează în conformitate cu metodele de referință descrise în anexa I sau cu orice alte metodă care dă rezultate echivalente. Această măsurare trebuie planificată și realizată periodic, cu o eșantionare reprezentativă pentru expunerea individuală a lucrătorului la praful provenit din azbest sau din materialele care conțin azbest;

În sensul măsurării prevăzute la primul paragraf, se iau în considerare numai fibrele cu o lungime mai mare de cinci micrometri, o lățime de cel mult 3 micrometri și cu un raport lungime/lățime mai mare de 3:1.

Consiliul, hotărând la propunerea Comisiei și ținând seama în special de progresul științific și tehnic și de experiența câștigată în aplicarea prezentei directive, reexaminează dispozițiile alineatului (1) prima teză în termen de cinci ani de la adoptarea prezentei directive, în vederea stabilirii unei metode unice pentru determinarea concentrațiilor de azbest din aer la nivel comunitar;

2. eșantionarea se realizează după consultarea lucrătorilor și/sau a reprezentanților acestora din întreprindere sau unitate;

3. eșantionarea se realizează de către personalul calificat în acest sens. Eșantioanele luate se analizează ulterior în laboratoare utilate pentru a le analiza și calificate să aplice metodele de identificare necesare;

4. măsurarea cantității de azbest din aer se realizează, de regulă, cel puțin la fiecare trei luni și, în orice caz, ori de câte ori se introduce o modificare tehnică. Frecvența măsurărilor poate fi totuși redusă în situațiile prevăzute la alineatul (5);

5. frecvența măsurărilor se poate reduce la una pe an în cazul în care:

— nu există modificări importante ale condițiilor la locul de muncă și

— rezultatele a două măsurări precedente nu au depășit jumătate din valorile limită stabilite la articolul 8.

În cazul în care echipe de lucrători desfășoară operații identice sau similare în același loc și aceștia sunt expuși astfel la același risc pentru sănătate, eșantionarea se poate face pe echipe.

6. durata eșantionării trebuie să reprezinte expunerea pentru un interval de timp de referință de opt ore (un schimb) prin măsurări sau calcule ponderate în funcție de timp. Durata diferitelor procese de eșantionare se determină, de asemenea, în conformitate cu punctul 6 din anexa I.

Articolul 8

Se aplică următoarele valori limită:

- (a) concentrația fibrelor de azbest, altele decât cele de crocidolit, din aer la locul de muncă:

1,00 fibre/cm³ măsurate sau calculate pentru un interval de timp de referință de 8 ore;

- (b) concentrația fibrelor de crocidolit din aer la locul de muncă:

0,50 fibre/cm³ măsurate sau calculate pentru un interval de timp de referință de 8 ore;

- (c) concentrația fibrelor de azbest din aer la locul de muncă pentru amestecurile de crocidolit și alte fibre de azbest:

valoarea limită este cea calculată pe baza valorilor limită prevăzute la literele (a) și (b), ținând seama de proporțiile de crocidolit și alte tipuri de azbest din amestec.

⁽¹⁾ JO L 84, 31.3.1978, p. 43.

Articolul 9

Consiliul, hotărând la propunerea Comisiei, ținând seama, în special, de progresul științific și tehnic și având în vedere experiența câștigată în cursul aplicării prezentei decizii, reexaminează dispozițiile prevăzute la articolul 3 alineatul (3) și la articolul 8 până la 1 ianuarie 1990.

Articolul 10

(1) În cazul în care valorile limită stabilite la articolul 8 sunt depășite, trebuie identificate motivele depășirii limitelor și trebuie luate de îndată măsurile corespunzătoare.

Nu pot fi continuate activitățile în sectoarele afectate până când nu au fost luate măsurile specifice de protecție a lucrătorilor în cauză.

(2) Pentru verificarea eficienței măsurilor menționate la alineatul (1) primul paragraf, se efectuează imediat încă o determinare a concentrațiilor de azbest din aer.

(3) În cazul în care nu este posibilă reducerea expunerii prin alte mijloace și dacă se dovedește necesară purtarea echipamentului de protecție respiratorie individuală, această măsură poate să nu fie permanentă și se menține la minimul strict necesar pentru fiecare lucrător.

Articolul 11

(1) Pentru anumite activități la care se poate preconiza depășirea valorilor limită stabilite la articolul 8 și în privința cărora nu sunt practic posibile măsurile tehnice preventive pentru limitarea concentrațiilor de azbest din aer, angajatorul stabilește măsurile destinate să asigure protecția lucrătorilor în timpul acestor activități și, în special, următoarele:

(a) lucrătorii sunt dotați cu echipamentul respirator corespunzător și alte echipamente de protecție individuală pe care trebuie să le poarte;

(b) se instalează panouri de avertizare care semnalizează probabilitatea depășirii valorilor limită stabilite la articolul 8.

(2) Lucrătorii și/sau reprezentanții acestora din întreprindere sau unitate sunt consultați cu privire la măsurile respective înainte de desfășurarea activităților în cauză.

Articolul 12

(1) Se elaborează un plan de lucru înainte de începerea lucrărilor de demolare sau de evacuare a azbestului și produselor ce conțin azbest din clădiri, structuri, echipamente sau instalații sau de pe nave.

(2) Planul menționat la alineatul (1) trebuie să prevadă măsurile necesare pentru asigurarea securității și sănătății lucrătorilor la locul de muncă.

Planul trebuie să specifice în special următoarele:

— în măsura în care este practic posibil, azbestul și produsele ce conțin azbest sunt evacuate înaintea începerii operațiilor de demolare;

— este asigurat echipamentul de protecție individuală menționat la articolul 11 alineatul (1) litera (a), dacă este necesar.

Articolul 13

(1) Pentru toate activitățile menționate la articolul 3 alineatul (1) și sub rezerva articolului 3 alineatul (3), se iau măsurile corespunzătoare pentru a garanta următoarele:

(a) locurile în care se desfășoară activitățile menționate anterior îndeplinesc următoarele condiții:

(i) sunt demarcate în mod clar și semnalizate cu panouri de avertizare;

(ii) nu sunt accesibile lucrătorilor, alții decât cei care prin natura activității sau îndatoririlor lor, trebuie să intre acolo;

(iii) constituie sectoare în care ar trebui să nu se fumeze;

(b) se amenajează sectoare separate unde lucrătorii pot mânca și bea, fără riscul contaminării cu praf de azbest;

(c) (i) lucrătorii sunt dotați cu îmbrăcăminte de lucru sau de protecție specifică;

(ii) îmbrăcăminte de lucru sau de protecție respectivă rămâne în întreprindere. Aceasta poate fi totuși curățată în unități din afara întreprinderii care sunt utilizate pentru acest tip de activitate, dacă întreprinderea însăși nu efectuează curățarea; în această situație, îmbrăcăminte este transportată în recipiente închise;

(iii) sunt prevăzute locuri separate de păstrare pentru îmbrăcăminte de lucru sau de protecție și pentru îmbrăcăminte de stradă;

(iv) se asigură punerea la dispoziția lucrătorilor de amenajări corespunzătoare și specifice incluzând dușuri, în cazul operațiunilor cu praf;

(v) echipamentul de protecție se lasă într-un loc bine stabilit și se verifică și se curăță după fiecare utilizare; se iau măsurile corespunzătoare pentru repararea sau înlocuirea echipamentului defect înainte de o nouă utilizare.

(2) Lucrătorii nu suportă costul măsurilor adoptate în temeiul alineatului (1).

Articolul 14

(1) Pentru activitățile menționate la articolul 3 alineatul (1) se iau măsurile corespunzătoare pentru a garanta că lucrătorii și reprezentanții acestora din întreprindere sau unitate primesc informațiile corespunzătoare cu privire la:

- posibilele riscuri pentru starea de sănătate datorită expunerii la praful provenit din azbest sau din materialele care conțin azbest;
- existența valorilor limită legale și necesitatea supravegherii atmosferei;
- condițiile de igienă, inclusiv necesitatea abținerii de la fumat;
- precauțiile necesare cu privire la purtarea și utilizarea echipamentului și îmbrăcămintei de protecție;
- precauții speciale destinate minimizării expunerii la azbest.

(2) În afară de măsurile menționate la alineatul (1) și sub rezerva articolului 3 alineatul (3), se iau măsurile corespunzătoare pentru a garanta următoarele:

- (a) lucrătorii și/sau reprezentanții acestora din întreprindere sau unitate au acces la rezultatele determinărilor de concentrație a azbestului din aer și primesc explicații cu privire la importanța acestor rezultate;
- (b) dacă rezultatele depășesc valorile limită stabilite la articolul 8, lucrătorii în cauză și reprezentanții acestora din întreprindere sau unitate sunt informați de îndată despre această situație și motivul acesteia și sunt consultați cu privire la măsurile ce trebuie luate sau, în caz de urgență, sunt informați despre măsurile care au fost luate.

Articolul 15

Sub rezerva articolului 3 alineatul (3), se adoptă următoarele măsuri:

1. Trebuie să se asigure evaluarea stării de sănătate a fiecărui lucrător înainte de expunerea la praful provenit din azbest sau din materialele care conțin azbest la locul de muncă.

Această evaluare trebuie să includă un examen specific al plămânilor. Anexa II oferă recomandări practice pe care statele membre le pot consulta pentru supravegherea clinică a lucrătorilor; recomandările respective se adaptează în funcție de progresele tehnice, în conformitate cu procedura stabilită la articolul 10 din Directiva 80/1107/CEE.

Trebuie asigurată o nouă evaluare cel puțin o dată la fiecare trei ani, pe întreaga durată a expunerii.

Se întocmesc fișe medicale individuale, în conformitate cu legislația și practica națională pentru fiecare lucrător.

2. Ca urmare a supravegherii clinice menționate la alineatul (1), medicul sau autoritatea răspunzătoare de supravegherea medicală a lucrătorilor ar trebui, în conformitate cu legislațiile interne, să recomande sau să hotărască măsurile de protecție individuală sau de prevenire ce trebuie adoptate; acestea pot include, dacă este cazul, retragerea lucrătorului în cauză de la orice expunere la azbest.
3. Lucrătorii trebuie să primească informații și recomandări referitoare la evaluările stării lor de sănătate, la care pot fi supuși după încetarea expunerii.
4. Lucrătorul sau angajatorul în cauză pot solicita o revizie a evaluărilor menționate la alineatul (2), în conformitate cu legislațiile interne.

Articolul 16

Sub rezerva articolului 3 alineatul (3), se adoptă următoarele măsuri:

1. Angajatorul trebuie să înscrie lucrătorii abilitați să desfășoare activitățile menționate la articolul 3 alineatul (1) într-un registru, în care să se precizeze natura și durata activității și expunerea la care sunt supuși aceștia. Medicul și autoritatea răspunzătoare de supravegherea medicală au acces la registrul respectiv. Fiecare lucrător are acces la rezultatele din registrul referitoare la propria persoană. Lucrătorii și reprezentanții acestora au acces la informațiile colective anonime din registru.
2. Registrul menționat la alineatul (1) și fișele medicale menționate la articolul 15 alineatul (1) se păstrează cel puțin 30 de ani de la încetarea expunerii, în conformitate cu legislațiile interne.

Articolul 17

Statele membre țin evidența cazurilor recunoscute de azbestoză și mezoteliom.

Articolul 18

(1) Statele membre adoptă actele cu putere de lege și actele administrative necesare aducerii la îndeplinire a prezentei directive înainte de 1 ianuarie 1987. Statele membre informează imediat Comisia cu privire la aceasta. Cu toate acestea, data de 1 ianuarie 1987 se raportează până la 1 ianuarie 1990 în ceea ce privește activitățile miniere cu azbest.

(2) Statele membre comunică Comisiei dispozițiile de drept intern pe care acestea le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă.

Adoptată la Bruxelles, 19 septembrie 1983.

Articolul 19

Prezenta directivă se adresează statelor membre.

Pentru Consiliu

Președintele

G. VARFIS

ANEXA I

Metoda de referință prevăzută la articolul 7 alineatul (1) pentru determinarea conținutului de azbest în aer la locul de muncă

1. Se iau eșantioane din sectorul în care respiră fiecare lucrător: adică dintr-o emisferă cu raza de 300 mm care se întinde în fața capului și este măsurată de la punctul de mijloc al unei linii care unește urechile.
2. Se utilizează filtre cu membrană (amestec de esteri celulozici sau nitrat de celuloză) cu dimensiuni ale porilor de 0,8 până la 1,2 micrometri cu pătrate imprimate și un diametru de 25 mm.
3. Se utilizează o montură pentru filtru cu fața deschisă, cu o apărătoare cilindrică care se desfășoară pe o distanță între 33 și 44 mm în fața filtrului și expune o arie circulară cu un diametru de cel puțin 20 mm. În timpul utilizării, apărătoarea este îndreptată în jos.
4. Se utilizează o pompă portabilă cu baterie, purtată pe cureaua lucrătorului sau într-un buzunar. Fluxul este lin și debitul este stabilit inițial la 1,0 litri/minut \pm 5 %. Debitul se menține în limitele a \pm 10 % din debitul inițial pe durata eșantionării.
5. Timpul de eșantionare se măsoară cu o abatere permisă de 2 %.
6. Încărcarea optimă cu fibre pe filtre se situează în intervalul de la 100 la 400 fibre/mm².
7. În ordinea preferințelor, se așează întregul filtru sau o porțiune din filtru pe un portobiect de microscop, se face transparent prin metoda cu acetonă-triacetină și se acoperă cu o lamă de acoperire din sticlă.
8. Pentru numărătoare se utilizează un microscop binocular cu următoarele caracteristici:
 - iluminare Koehler;
 - ansamblul condensatorului conține un condensator Abbe sau unul acromatic cu contrast de fază într-o montare cu focalizare centrată. Reglarea centrării contrastului de fază este independentă de mecanismul de centrare al condensatorului;
 - obiectiv acromatic cu contrast de fază pozitiv cu focar cu 40 de bare, cu apertură numerică de 0,65-0,70 și absorbție circulară de fază în intervalul 65-85 %;
 - oculare compensatoare de 12,5 ori; cel puțin un ocular trebuie să permită inserția unui reticul și să fie de tip focalizator;
 - un reticul de ocular circular Walton-Becket cu un diametru al diafragmei în planul obiectului de 100 micrometri \pm 2 micrometri, când se utilizează obiectivul și ocularul specificat, verificat pe un micrometru cu platformă.
9. Microscopul se instalează conform instrucțiunilor producătorului și se verifică limita de detecție utilizând o „lamelă de încercare cu contrast de fază”. Pe lame de analiză AIA, trebuie să fie vizibil până la cod 5, iar pe lamela HSE/NPL numărul 2 trebuie să fie vizibil până la bloc 5, dacă se utilizează conform specificațiilor producătorului. Acest procedeu trebuie urmat la începutul zilei de utilizare.
10. Numărătoarea eșantioanelor se face după următoarele reguli:
 - o fibră numărabilă este orice fibră specificată la articolul 7 alineatul (1) al doilea paragraf, care nu atinge o particulă cu un diametru maxim mai mare de trei micrometri;
 - orice fibră numărabilă cu ambele capete în interiorul suprafeței reticulului se socotește ca o fibră; orice fibră cu doar un singur capăt în interiorul suprafeței se socotește ca jumătate;
 - suprafețele reticulelor pentru numărare se aleg în mod aleatoriu în interiorul suprafeței expuse a filtrului;
 - un aglomerat de fibre care în unul sau mai multe puncte de pe lungimea sa apare solid și nedivizat, dar în celelalte puncte este divizat în șuvițe separate (o fibră scindată) este socotit ca o singură fibră, dacă este conform descrierii din articolul 7 alineatul (1) al doilea paragraf și de la prima liniuță din prezentul alineat, diametrul măsurat fiind acela al porțiunii nedivizate, nu cel al porțiunii divizate;

- în orice alt aglomerat de fibre, în care fibrele individuale se ating sau se intersectează între ele (fascicul), numărătoarea fibrelor se face individual, dacă acestea se pot distinge suficient pentru a putea stabili dacă sunt conform descrierii din articolul 7 alineatul (1) al doilea paragraf și prima liniuță din prezentul alineat. Dacă nu se pot distinge fibre individuale care satisfac această definiție, se consideră că fasciculul este o singură fibră dacă, luat în totalitate, se conformează descrierii din articolul 7 alineatul (1) al doilea paragraf și de la prima liniuță din prezentul alineat;
 - dacă mai mult de o optime din suprafața unui reticul este acoperită de un aglomerat de fibre și/sau particule, suprafața reticulului trebuie eliminată și numărată alta;
 - se numără 100 de fibre, ceea ce face posibilă examinarea a minimum 20 de suprafețe de reticul sau se examinează 100 suprafețe de reticul.
11. Numărul mediu de fibre per reticul se calculează prin împărțirea numărului de fibre numărate la numărul de suprafețe de reticul examinate. Efectul asupra numărului de semne de pe filtru și contaminării se menține sub trei fibre/100 suprafețe de reticul și se determină cu ajutorul filtrelor martor.

Concentrația din aer = (numărul pe suprafețe de reticul x suprafața expusă a filtrului)/(suprafața reticulului x volumul aerului colectat).

ANEXA II

Recomandări practice pentru controlul clinic al lucrătorilor, prevăzut la articolul 15 alineatul (1)

1. Cunoștințele actuale arată că expunerea la fibre de azbest libere poate duce la următoarele maladii:
 - azbestoză;
 - mezoteliom;
 - cancer pulmonar;
 - cancer gastro-intestinal.
2. Medicul și/sau autoritatea răspunzătoare de supravegherea medicală a lucrătorilor expuși la azbest trebuie să cunoască condițiile de expunere sau particularitățile fiecărui lucrător.
3. Supravegherea clinică a lucrătorilor trebuie să fie efectuată în conformitate cu principiile și practicile medicinei muncii; aceasta trebuie să includă cel puțin următoarele măsuri:
 - menținerea fișelor cu antecedentele medicale și profesionale ale lucrătorilor;
 - interviu personal;
 - examen clinic al plămânilor;
 - examen al funcției respiratorii.

Sunt de dorit și alte examene, inclusiv o radiografie format standard a plămânilor și analize de laborator, ca analiza citologică a sputei. Aceste examene trebuie hotărâte pentru fiecare lucrător aflat sub supraveghere medicală, având în vedere cele mai recente cunoștințe de care dispune medicina muncii.
